

סוגת משל

יחידת לימוד 3

לצאת ידי הכול

**תוכנית לימודים לטיפול השפה העברית
ללומדים במסלול טרום יסוד
במרכזי החינוך של השב"ס - תשפ"ב - 2022**

מספרי עמודים	תוכן עניינים
2	פעילות פתיחה
3 - 12	משל לצאת ידי הכול רמה *
13 - 25	משל לצאת ידי הכול רמה * *
26 - 40	משל לצאת ידי הכול רמה * * *

ארגון כתיבה ועריכה: אילת כ"ץ
ניקוד וכתיבת החלק הלשוני: זיוה אילני

משל לצאת ידי הכול – האב, הבן והחמור.

למורה,

אתה יכול לבחור בהתאם לשיקול דעתך כיצד לפתוח יחידת לימוד זו.

א. לשימושך מצגת פתיחה המתאימה לכול המשלים הכוללת:

מהו משל ונמשל, מאפייניו, שלושת הממשילים העיקריים, ודוגמאות למשלים.

אפשרויות פתיחה

1. להסביר על משל ומאפייניו.
2. לספר על איזופוס – מיהו ומתי הוא חי.
3. האב, הבן והחמור - על פי שם המשל, מה יסופר בו לדעתם?
4. לפניכם צילום מהמשל – תארו מה אתם רואים בו? מה מוזר/מצחיק בו?

לְצֵאת יְדֵי הַכֹּל / הָאֵב, הַבֵּן וְהַחֲמוֹר – אִיסּוֹפּוֹס – רִמָּה *

1

אֵב וּבְנוֹ הָיוּ מְהֻלָּכִים בַּדֶּרֶךְ
וְחֲמוֹרָם עִמָּם.
רָכַב הָאֵב,
וְהַבֵּן הִלָּךְ אַחֲרָיו.
רָאָה אוֹתָם אָדָם אֶחָד וְאָמַר לָאֵב :
"אֵיךְ לֹא תַחֲוֹס עַל הַנֶּעֶר הָרֹדֵף?"
יָרַד הָאֵב,
וְהִרְכִּיב אֶת הַבֵּן.

2

רָאָה אוֹתָם אָדָם שֵׁנִי וְאָמַר לַבֵּן :
"אֵיךְ לֹא תַחֲוֹס עַל רִגְלֵי אָבִיךָ הַזָּקֵן?"
עָלָה גַם הָאֵב.
וְרָכְבוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּיו.
רָאָה אוֹתָם אָדָם שְׁלִישִׁי וְאָמַר :
"הוּא, אֶכְזָרִים, שְׁאִינְכֶם חֲסִים
עַל הַחֲמוֹר וְרוֹכְבִּים עָלָיו בְּשָׁנִים!"
יָרְדוּ שְׁנֵיהֶם , וְהָלְכוּ בְּצִדֵּי הַחֲמוֹר.

3

רָאָה אוֹתָם אָדָם רְבִיעִי , לִגְלַג עֲלֵיהֶם וְאָמַר :
"שְׁלוֹשָׁה חֲמוֹרִים מְהֻלָּכִים זֶה בְּצִד זֶה –
וְאֵין אֶחָד רוֹכֵב עַל הַשָּׁנִי!"

4

אָמְרוּ הַבֵּן וְהָאֵב : "מָה לַעֲשׂוֹת לְצֵאת יְדֵי הַכֹּל?"
הָלְכוּ שְׁנֵיהֶם בְּרֶגֶל –
וְאֶת הַחֲמוֹר הִרְכִּיבוּ עַל גְּבֵיהֶם.

פעילות 1

קרא את הקטע וענה על השאלות.

אב ובנו היו מהלכים בדרך
והמורם עמם.
רכב האב,
והבן הלך אחריו.
ראה אותם אדם אחד ואמר לאב :
"איך לא תחוס על הנער הדרך?"
ירד האב,
והרכיב את הבן.

- א. מי רכב על החמור בתחלת הקטע? האב/ הבן?
ב. מה אמר האדם הראשון לאב?
-

פרוש המלה תחוס = תרחס פרוש המלה רך = צעיר

א. **כתב את המשפט הבא והחלף את המלים בפרושים שלהם.**

" איך לא תחוס על הנער הדרך "

איך לא _____ על הנער _____

- ב. האם האב ירד מהחמור? כן / לא
ג. האם הבן רכב על החמור בסוף הקטע? כן / לא

פעילות 2

א. קרא את הקטע הבא וענה על השאלות.

רָאָה אוֹתָם אָדָם שְׁנֵי וְאָמַר לָבֹן :
"אֵיךְ לֹא תַחֲוֹס עַל רַגְלֵי אָבִיךָ הַזֶּקֶן?"
עָלָה גַם הָאֵב.
וַרְכָּבוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּיו.
רָאָה אוֹתָם אָדָם שְׁלִישִׁי וְאָמַר :
"הוֹי, אֲכַזְרִים, שְׁאִינְכֶם חֲסִים
עַל הַחֲמוֹר וְרוֹכְבִּים עָלָיו בְּשָׁנִים!"
יָרְדוּ שְׁנֵיהֶם , וְהָלְכוּ בְּצַדֵּי הַחֲמוֹר.

א. מי רכב על החמור בתחלת הקטע?

ב. מה אמר האדם השני לבון?

ג. מי רכב על החמור בהמשך הקטע?

ד. מה אמר האדם השלישי?

המלה אכזרי פרושה אדם רשע, חסר רחמים, אין לו לב.

ה. האם אתה מסכים עם דברי האדם השלישי שהאב והבן אכזריים?

כן / לא הסבר את תשובתך בעל פה.

ו. מה עשוי האב והבן?

ז. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב / הבן / אף אחד

פעילות 3

קרא את הקטע הבא וענה על השאלות.

רָאָה אוֹתָם אָדָם רְבִיעִי , לְגִלְגַּל עָלֵיהֶם וְאָמַר :
"שְׁלוֹשָׁה חֲמוּרִים מְהֻלָּכִים זֶה בְּצַד זֶה –
וְאִין אֶחָד רוֹכֵב עַל הַשָּׁנִי!"

א. מה אמר להם האדם הרביעי?

פְּרוּשׁ מִלָּה לְגִלְגַּל = הִבִּיעַ זְלוּז וְחִסָּר הָעֲרָכָה, צָחַק בְּלַעַג.

ב. למה השווה האדם הרביעי את האב ובנו?

לְסוֹסִים / לְחֲמוּרִים / לְגִמְלִים

ג. למה לדעתך האדם הרביעי לגלג על האב ובנו?

1. כי הוא חשב שהם חכמים.

2. כי הוא חשב שהם טפשים.

3. כי הוא חשב שהם עשירים.

פעילות 4

קרא את הקטע וענה על השאלות

אָמְרוּ הֵבֶן וְהָאֵב : "מָה לַעֲשׂוֹת לְצֹאת יְדֵי הַכֹּל ?"
הִלְכוּ שְׁנֵיהֶם בְּרֶגֶל –

וְאֵת הַחֲמוּר הִרְכִּיבוּ עַל גְּבֵיהֶם.

א. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב/הבן/אף אחד.

א. סֵמֶן נָכוֹן / לֹא נָכוֹן

הָאֵב וְהֵבֶן רָכְבוּ שְׁנֵיהֶם עַל הַחֲמוּר. נָכוֹן / לֹא נָכוֹן

הָאֵב רָכַב עַל הַחֲמוּר. נָכוֹן / לֹא נָכוֹן

הֵבֶן רָכַב עַל הַחֲמוּר. נָכוֹן / לֹא נָכוֹן

הָאֵב וְהֵבֶן הִרְכִּיבוּ אֶת הַחֲמוּר עַל גְּבֵם. נָכוֹן / לֹא נָכוֹן

ב. לפניך פירוש למשפט "לצאת ידי הכול"

לצאת ידי הכל = למלא חובה כלפי הכול. לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים.
דוגמה: ראש העיר רוצה להיטיב עם תושבי עירו בנושא הרחבת צירי התנועה, אך משתדל לא להפריע את שלותם של תושבי השכונה הסמוכה לנתיב המתכנן – **קשה לצאת ידי הכול.**

1. האם הצליחו האב והבן שכלם יהיו מרצים? כן / לא
2. האם הפתרון בו הם הרקיבו את החמור על גפם פתר את הבעיה?

פעילות 5

מלים ופרושן – סמן קו בין המלה לפרוש המתאים לה.

מלה	מלה ופרוש
חס	צער
לגלג	רחם
רד	לעשות פעלה שכלם יהיו מרצים. למלא חובה כלפי הכל.
אכזר	רשע, חסר רחמים, אין לו לב.
לצאת ידי הכל	הביע זלזול וחסר הערכה, צחק בלעג.

א. בעל פה: אמר משפט עם אחת המלים החדשות שלמדת

ב. מה הדבר הטפשי ביותר שעשו האב והבן?

1. האב רכב על החמור והבן הלך ברגל
2. האב והבן הלכו יחד ליד החמור
3. האב והבן הרקיבו את החמור על גפם
4. האב והבן רכבו יחד על החמור

פעילות 6

הפוך את המלים בטבלה, מיוחד לרבים.

יחיד	רבים
חמור	
הלך	
רכב	
לגלג	

פעילות 7

א. ספר, בעל פה במלים שלך, או כתב בקצרה את ספור המשל.

ענה בעל פה או בכתב

ב. מה אתה למד מהמשל? מהו מוסר ההשכל מהמשל?

ג. ספר בעל פה על מקרה אישי בו השפעת או השפיעו עליך, זו יכולה להיות השפעה חיובית או שלילית.

ד. לִפְנֵיךָ שְׁלוֹשָׁה מִשְׁפָּטִים הַמַּבִּיעִים אֶת מוֹסַר הַהִשְׂכָּל מִהַמָּשָׁל .
הַסִּבֵּר בְּעַל פֶּה בְּמַלִּים שְׁלָךְ אֶת אֶחָד הַמִּשְׁפָּטִים שְׁאַתָּה הָכִי מִסָּכִים
אֹתוֹ.

1. לֹא מִשְׁנָה מָה תַעֲשֶׂה, תִּמְיֵד יִהְיוּ אֲנָשִׁים סָבִיבֶךָ שֶׁיַּעֲבִירוּ בְּקִרְתִּי, יִלְגְּלוּ,
וְלֹא יִתְמַכּוּ בָּךְ.

2. אָדָם צָרִיךְ לְהַפְעִיל שְׁקוּל דַּעַת וְלֹא לִסְמוֹךְ רַק עַל מָה שְׂאוֹמְרִים לוֹ
אַחֲרֵים.

3. חֲשׁוֹב שֶׁתַּחֲזִיחַ אֶת חֵיידֶךָ כְּמוֹ שְׁאַתָּה מִבִּין, בִּדְרֹךְ שְׁלָךְ, וְלֹא תַחֲזִיחַ וְתַפְעֵל
כְּמוֹ שְׂאֲנָשִׁים אוֹמְרִים לָךְ.

פעילות 8

לפניך תמונות מהמשל

מהו הסדר הנכון של התמונות?

1

3

2

4

ענה בעל פה או בכתב.

- פיצד אפה הייט נוהג לוי הייט האב?
- מי הייט רוכב על החמור?

מבדק הצלחה רמה *

1. קרא את הקטע הבא של המשל וענה על השאלות.

ראה אותם אדם רביעי, לגלג עליהם ואמר:

”שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה – ואין אחד רוכב על השני!”

א. מה אמר להם האדם הרביעי? העתק את המשפט

ב. למי הוא התכוון כשאמר להם שלושה חמורים

1. לשלושה חמורים שהיו שם.

2. לאב ולשני חמורים.

3. לאב, לבן ולחמור.

פרוש מלה לגלג = הביע זלזול וחוסר הערכה, צחק בלעג.

ג. למה האדם הרביעי לגלג על האב ובנו?

1. כי הוא חשב שהם חכמים.

2. כי הוא חשב שהם טפשים.

3. כי הוא חשב שהם עשירים.

2. קרא את הקטע וענה .

אמרו הבן והאב: ”מה לעשות לצאת ידי הכל?”

הלכו שניהם ברגל – ואת החמור הרכיבו על גביהם.

א. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב/הבן/אף אחד.

ב.

ג. סימן נכון/לא נכון

האב והבן רכבו שניהם על החמור. נכון/לא נכון

האב רכב על החמור. נכון/לא נכון

הבן רכב על החמור. נכון/לא נכון

האב והבן הרכיבו את החמור על גבם. נכון/לא נכון

3. לפניך משפטים המביעים את מוסר ההשכל מהמשל .

א. סמן איזה משפט הוא הנכון ביותר.

1. לא משנה מה תעשה, תמיד יהיו אנשים סביבך שיצבירו בקרת, ילגלגו, ולא יתמכו בך.
2. אדם צריך לעשות תמיד מה שאומרים לו אחרים.
3. אדם צריך להפעיל שקול דעת הגיון ומחשבה ולחיות את חייו כמו שהוא מבין ולא לחיות ולפעל תמיד לפי מה שאנשים אחרים אומרים לו.

ב. פרוש המשפט לצאת ידי הכל : לעשות פעלה שכלם יהיו מרצים.

סמן את התשובה הנכונה כן/ לא

1. האם הצליחו האב והבן שכלם יהיו מרצים? כן / לא
2. האם הפתרון בו הם הרפיבו את החמור על גבם פתר את הבעיה? כן / לא
3. האם לדעתך, האב והבן היו מרצים מהפתרון? כן / לא

בהצלחה !

לצאת ידי הכל / האב, הבן והחמור – איסופוס – רמה **

1

אב ובנו היו מהלכים בדרך
וחמורם עמם.

רכב האב,

והבן הלך אחריו.

ראה אותם אדם אחד ואמר לאב :

"איך לא תחוס על הנער הרך?"

ירד האב,

והרכיב את הבן.

2

ראה אותם אדם שני ואמר לבן :

"איך לא תחוס על רגלי אביך הזקן?"

עלה גם האב.

ורכבו שניהם יחדיו.

ראה אותם אדם שלישי ואמר :

"הוי, אכזרים, שאינכם חסים

על החמור ורוכבים עליו בשנים!"

ירדו שניהם, והלכו בצדי החמור.

3

ראה אותם אדם רביעי, לגלג עליהם ואמר :

"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה –

ואין אחד רוכב על השני!"

4

אמרו הבן והאב: "מה לעשות לצאת ידי הכל?"

הלכו שניהם ברגל –

ואת החמור הרכיבו על גביהם.

פעילות 1

קרא את הקטע וענה על השאלות.

אב ובנו היו מהלכים בדרך
והמורה עמם.
רכב האב,
והבן הלך אחריו.
ראה אותם אדם אחד ואמר לאב :
"איך לא תחוס על הנער הרך?"
ירד האב,
והרכיב את הבן.

- א. מי רכב על החמור בתחילת הקטע? האב/ הבן?
ב. מה אמר האדם הראשון לאב?

פירוש המלה רך = צעיר

פירוש המלה תחוס = תרחם

ג. כתוב את המשפט הבא והחלף את המילים בפירושים שלהם.

" איך לא תחוס על הנער הרך "

איך לא _____ על הנער _____

ד. האם האב ירד מהחמור? כן / לא

ה. האם הבן רכב על החמור בסוף הקטע? כן / לא

כתוב משפט משלך עם המילה החדשה שלמדת : תחוס

פעילות 2

קרא את הקטע הבא וענה על השאלות.

ראה אותם אדם שני ואמר לבן :
"איך לא תחוס על רגלי אביך הזקן?"
עלה גם האב.
ורכבו שניהם יחדיו.
ראה אותם אדם שלישי ואמר :
"הוי, אכזרים, שאינכם חסים
על החמור ורוכבים עליו בשניים!"
ירדו שניהם, והלכו בצידי החמור.

א. מי רכב על החמור בתחילת הקטע?

ב. מה אמר האדם השני לבן?

ג. מי רכב על החמור בהמשך הקטע?

ד. מה אמר האדם השלישי?

ה. המלה אַכְזָרִי פְּרוֹשָׁה אָדָם רָשָׁע, חָסֵר רַחֲמִים, אֵין לוֹ לֵב.

ו. האם אתה מסכים עם דברי האדם השלישי שהאב והבן אכזריים?

כן / לא הסבר בעל פה את תשובתך.

ז. מה עשו האב והבן בעקבות דברי האדם השלישי?

ח. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב / הבן / אף אחד

פעילות 3

קרא את הקטע הבא וענה על השאלות.

ראה אותם אדם רביעי, לגלג עליהם ואמר:
"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה –
ואין אחד רוכב על השני!"

א. מה אמר להם האדם הרביעי?

פרוש מלה לגלג = הביע זלזול וחסר הערכה, צחק בלעג.

א. למה השווה האדם הרביעי את האב ובנו?
לסוסים / לחמורים / לגמלים

ב. למה לדעתך האדם הרביעי לגלג על האב ובנו?

1. כי הוא חשב שהם חכמים.

2. כי הוא חשב שהם טיפשים.

3. כי הוא חשב שהם עשירים.

ג. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב / הבן / אף אחד.

ד. כתוב משפט במילים שלך עם המילה לגלג.

פעילות 4

קרא את הקטע וענה על השאלות

4

אמרו הבן והאב: "מה לעשות לצאת ידי הכול?"

הלכו שניהם ברגל –

ואת החמור הרכיבו על גביהם.

א. סמן נכון / לא נכון

האב והבן רכבו שניהם על החמור. נכון / לא נכון

האב רכב על החמור. נכון / לא נכון

הבן רכב על החמור. נכון / לא נכון

האב והבן הרכיבו את החמור על גבם. נכון / לא נכון

ב. לפניך פירוש למשפט "לצאת ידי הכול"

לצאת ידי הכל = למלא חובה כלפי הכול.

לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים.

דוגמה: ראש העיר מנסה להיטיב עם תושבי עירו בנושא הרחבת צירי התנועה, אך משתדל לא להפריע את שלותם של תושבי השכונה הסמוכה לנתיב המתקן – קשה לצאת ידי הכול.

פירוש המשפט לצאת ידי הכול: לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים.

א. האם הצליחו האב והבן שכולם יהיו מרוצים? כן / לא

ב. האם הפתרון בו הם הרכיבו את החמור על גבם פתר את הבעיה?

פעילות 5

מילים ופירושן – סמן קו בין המילה לפירוש המתאים לה.

מילה	מילה ופירוש
חס	צעיר
לגלג	רחם
רך	לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים. למלא חובה כלפי הכול.
אכזר	רשע, חסר רחמים, אין לו לב.
לצאת ידי הכול	הביע זלזול וחוסר הערכה, צחק בלעג.

א. כתוב משפט עם אחת המילים החדשות שלמדת.

ב. מה הדבר הטיפשי ביותר שעשו האב והבן?

1. האב רכב על החמור והבן הלך ברגל
2. האב והבן הלכו יחד ליד החמור
3. האב והבן הרכיבו את החמור על גבם
4. האב והבן רכבו יחד על החמור

פעילות 6

הפוך את המילים בטבלה, מיחיד לרבים.

יחיד	רבים
חמור	
הלך	
רכב	
לגלג	

פעילות 7

העבר קו והתאם בין האנשים לבין דבריהם .

מספר האנשים	דברי האנשים
האדם הראשון	"הוי, אכזרים, שאינכם חסים על החמור ורוכבים עליו בשניים!"
האדם השני	"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה – ואין אחד רוכב על השני!"
האדם השלישי	"איך לא תחוס על הנער הרך?"
האדם הרביעי	"איך לא תחוס על רגלי אביך הזקן?"

פעילות 8

א. ספר, בעל פה במילים שלך, או כתוב בקצרה את סיפור המשל.

ענה בעל פה או בכתב

ב. מה אתה למד מהמשל? מהו מוסר ההשכל מהמשל?

ג. ספר בעל פה על מקרה אישי בו הושפעת או השפיעו עליך, זו יכולה להיות השפעה חיובית או שלילית.

ד. לפניך שלושה משפטים המביעים את מוסר ההשכל מהמשל .

הַסְבִּיר בְּכַתֵּב או בעל פה את אחד המשפטים.

1. לא משנה מה תעשה, תמיד יהיו אנשים סביבך שיעבירו ביקורת, ילגלו, ולא יתמכו בך.

2. אדם צריך להפעיל שיקול דעת ולא לסמוך רק על מה שאומרים לו אחרים.

3. חשוב שתחיה את חייך כמו שאתה מבין, בדרך שלך, ולא תחיה ותפעל כמו שאנשים אומרים לך.

פעילות 9

לפניך תמונות מהמשל

מהו הסדר הנכון של התמונות?

1

3

2

4

ענה בעל פה או בכתב.

- כיצד אתה היית נוהג לו היית האב?
- מי היה רוכב על החמור?

פעילות 10

א. קראו את הנסח הנוסף – האב, הבן והחמור.

אבא, בן וחמור הגיעו לכפר. ראה אותם אחד האנשים וצעק לעברם:
"בשביל מה לך חמור אם לא בשביל לרכב עליו?"
טפס האב ורכב על גבו של החמור. התלחשו האנשים: "איזה חסר
התחשבות. הזקן רוכב על החמור ונותן לילד צעיר כל כך ללכת ברגל."
ירד האב מהחמור והרכיב את בנו. התלחשו האנשים: "איזה חסר
התחשבות! הילד העצל רוכב על החמור ונותן לאביו הזקן ללכת
ברגל!"
טפס האב על החמור ושניהם, האב והילד, רכבו ביחד. הסתכלו
האנשים, ואמרו: "צער בעלי חיים!! מילא רק אחד היה רוכב על
החמור אבל שנים?!"
ירדו האב והבן מגב החמור, קשרו את רגליו למוט ונשאו את היצור
המסכן על הכתפיים. צחקו התושבים: "איזה חמורים!"
מוסר השכל: מי שמנסה לרצות את כלם סופו לנהוג בטפשות.

ב. מה ההבדל בין שני הנסחים?

1. בתגובות האנשים?

2. במוסר ההשכל?

מבדק הצלחה רמה * *

1. קרא את הקטע הבא של המשל וענה על השאלות.

ראה אותם אדם רביעי, לגלג עליהם ואמר:
"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה –
ואין אחד רוכב על השני!"

א. מה אמר להם האדם הרביעי? העתק את המשפט

ב. למי התכוון האדם הרביעי שאמר להם "שלושה חמורים".

1. לשלושה חמורים שהיו שם.
 2. לאב ולשני חמורים.
 3. לאב, לבן ולחמור.
- ג. פִּרוּשׁ מִלָּה לְגִלְגַּל = הִבִּיעַ זְלוּזִיל וְחִסָּר הַעֲרָכָה, צָחַק בְּלַעַג.
למה האדם הרביעי לגלג על האב ובנו

1. כי הוא חשב שהם חכמים.
2. כי הוא חשב שהם טיפשים.
3. כי הוא חשב שהם עשירים.

2. קרא את הקטע וענה .

אָמְרוּ הֵבֶן וְהָאֵב: "מָה לַעֲשׂוֹת לָצֵאת יָדֵי הַכֹּל?"
הֵלְכוּ שְׁנֵיהֶם בְּרֶגֶל – וְאֵת הַחֲמֹר הִרְכִּיבוּ עַל גִּבֵּיהֶם.
א. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב/הבן/אף אחד.

ב. סמן נכון/לא נכון

האב והבן רכבו שניהם על החמור .	נכון /לא נכון
האב רכב על החמור .	נכון /לא נכון
הבן רכב על החמור.	נכון /לא נכון
האב והבן הרכיבו את החמור על גבם.	נכון/לא נכון

ג. לפניך שלושה משפטים המביעים את מוסר ההשכל מהמשל .

סמן איה משפט הוא הנכון ביותר

1. לא משנה מה תעשה, תמיד יהיו אנשים סביבך שיעבירו ביקורת, ילגלגו, ולא יתמכו בך.

2. אדם צריך להפעיל שיקול דעת ולא לסמוך רק על מה שאומרים לו אחרים.

3. חשוב שתחיה את חייך כמו שאתה מבין, בדרך שלך, ולא תחיה ותפעל כמו שאנשים אומרים לך.

הסבר בקצרה את המשפט שסימנת.

4. פירוש המשפט לצאת ידי הכול :

לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים.

סמן את התשובה הנכונה – כן / לא

1. האם הצליחו האב והבן שכולם יהיו מרוצים? כן / לא

2. האם הפתרון בו הם הרכיבו את החמור על גבם פתר את הבעיה?

כן / לא

3. האם לדעתך, האב והבן היו מרוצים מהפתרון? כן / לא

5. מילה ופירושה

העברת קו בין המילה לפירוש המתאים לה.

מילה	מילה ופירושה
חס	צעיר
לגלג	ריחם
רך	לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים. לְמַלֵּא חוֹבָה כְּלָפִי הַכּוֹל.
אכזר	רשע, חסר רחמים, אין לו לב.
לצאת ידי הכול	הביע זלזול וחוסר הערכה, צחק בלעג.

6. כתוב משפט עם אחת המילים שבטבלה

בהצלחה !

לצאת ידי הכול / האב, הבן והחמור – איסופוס – רמה * * *

1

אב ובנו היו מהלכים בדרך
וחמורם עימם.
רכב האב,
והבן הלך אחריו.
ראה אותם אדם אחד ואמר לאב :
"איך לא תחוס על הנער הרך?"
ירד האב,
והרכיב את הבן.

2

ראה אותם אדם שני ואמר לבן :
"איך לא תחוס על רגלי אביך הזקן?"
עלה גם האב.
ורכבו שניהם יחדיו.
ראה אותם אדם שלישי ואמר :
"הוי, אכזרים, שאינכם חסים
על החמור ורוכבים עליו בשניים!"
ירדו שניהם, והלכו בצידי החמור.

3

ראה אותם אדם רביעי, לגלג עליהם ואמר :
"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה –
ואין אחד רוכב על השני!"

4

אמרו הבן והאב : "מה לעשות לצאת ידי הכול?"
הלכו שניהם ברגל –
ואת החמור הרכיבו על גביהם.

פעילות 1

קרא את הקטע וענה על השאלות.

אב ובנו היו מהלכים בדרך
וחמורם עימם.
רכב האב,
והבן הלך אחריו.
ראה אותם אדם אחד ואמר לאב :
"איך לא תחוס על הנער הרך?"
ירד האב,
והרכיב את הבן.

- א. מי רכב על החמור בתחילת הקטע? האב/ הבן?
ב. מה אמר האדם הראשון לאב?

פירוש המילה תחוס = תרחם **פירוש המילה רך = צעיר**

ג. כתוב את המשפט הבא והחלף את המילים בפירושים שלהם.

" איך לא תחוס על הנער הרך "

איך לא _____ על הנער _____

ד. האם האב ירד מהחמור? כן / לא

ה. האם הבן רכב על החמור בסוף הקטע? כן / לא

ו. כתוב משפט משלך עם המילה החדשה שלמדת: תחוס

פעילות 2

קרא את הקטע הבא וענה על השאלות.

ראה אותם אדם שני ואמר לבן :
"איך לא תחוס על רגלי אביך הזקן?"
עלה גם האב.
ורכבו שניהם יחדיו.
ראה אותם אדם שלישי ואמר :
"הוי, אכזרים, שאינכם חסים
על החמור ורוכבים עליו בשניים!"
ירדו שניהם, והלכו בצידי החמור.

א. מי רכב על החמור בתחילת הקטע?

ב. מה אמר האדם השני לבן?

ג. מי רכב על החמור בהמשך הקטע?

ד. מה אמר האדם השלישי?

המילה אכזרי פירושה אדם רשע, חסר רחמים, אין לו לב.

ה. האם אתה מסכים עם דברי האדם השלישי שהאב והבן אכזריים?
כן / לא הסבר את תשובתך.

ו. מה עשו האב והבן בעקבות דברי האדם השלישי?

ז. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב / הבן / אף אחד

פעילות 3

קרא את הקטע הבא וענה על השאלות.

ראה אותם אדם רביעי, לגלג עליהם ואמר:
"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה –
ואין אחד רוכב על השני!"

א. מה אמר להם האדם הרביעי?

פירוש מילה לגלג = הביע זלזול וחוסר הערכה, צחק בלעג.

ב. למה השווה האדם הרביעי את האב ובנו?

לסוסים / לחמורים / לגמלים

ג. למה לדעתך האדם הרביעי לגלג על האב ובנו?

1. כי הוא חשב שהם חכמים.

2. כי הוא חשב שהם טיפשים.

3. כי הוא חשב שהם עשירים.

ד. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב / הבן / אף אחד.

ה. כתוב משפט במילים שלך עם המילה לגלג.

פעילות 4

קרא את הקטע וענה על השאלות

4

אמרו הבן והאב: "מה לעשות לצאת ידי הכול?"

הלכו שניהם ברגל –

ואת החמור הרכיבו על גביהם.

א. סמן נכון / לא נכון

האב והבן רכבו שניהם על החמור. נכון / לא נכון

האב רכב על החמור. נכון / לא נכון

הבן רכב על החמור. נכון / לא נכון

האב והבן הרכיבו את החמור על גבם. נכון / לא נכון

ב. לפניך פירוש למשפט "לצאת ידי הכול"

לצאת ידי הכול = למלא חובה כלפי הכול.

לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים.

דוגמה: ראש העיר מנסה להיטיב עם תושבי עירו בנושא הרחבת צירי התנועה, אך משתדל לא להפריע את שלותם של תושבי השכונה הסמוכה לנתיב המתקן – קשה לצאת ידי הכול.

פירוש המשפט לצאת ידי הכול: לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים.

ג. האם הצליחו האב והבן שכולם יהיו מרוצים? כן / לא

ד. האם הפתרון בו הם הרכיבו את החמור על גבם פתר את הבעיה?

פעילות 5

מילים ופירושן – סמן קו בין המילה לפירוש המתאים לה.

מילה	מילה ופירוש
חס	צעיר
לגלג	ריחם
רך	לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים. לְמַלֵּא חוֹבָה כְּלָפִי הַכּוֹל.
אכזר	רשע, חסר רחמים, אין לו לב.
לצאת ידי הכול	הביע זלזול וחוסר הערכה, צחק בלעג.

א. כתוב משפט עם אחת המילים החדשות שלמדת.

ב. מה הדבר הטיפשי ביותר שעשו האב והבן?

1. האב רכב על החמור והבן הלך ברגל
2. האב והבן הלכו יחד ליד החמור
3. האב והבן הרכיבו את החמור על גבם
4. האב והבן רכבו יחד על החמור

פעילות 6

הפוך את המילים בטבלה, מיחיד לרבים.

יחיד	רבים
חמור	
הלך	
רכב	
לגלג	

פעילות 7

העבר קו והתאם בין האנשים לבין דבריהם .

מספר האנשים	דברי האנשים
האדם הראשון	"הוי, אכזרים, שאינכם חסים על החמור ורוכבים עליו בשניים!"
האדם השני	"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה – ואין אחד רוכב על השני!"
האדם השלישי	"איך לא תחוס על הנער הרך?"
האדם הרביעי	"איך לא תחוס על רגלי אביך הזקן?"

פעילות 8

א. ספר, בעל פה במילים שלך, או כתוב בקצרה את סיפור המשל.

ענה בעל פה או בכתב

ב. מה אתה למד מהמשל? מהו מוסר ההשכל מהמשל?

ג. ספר בעל פה על מקרה אישי בו הושפעת או השפיעו עליך, זו יכולה להיות השפעה חיובית או שלילית.

ד. לפניך שלושה משפטים המביעים את מוסר ההשכל מהמשל .

הסבר בכתב את אחד המשפטים.

1. לא משנה מה תעשה, תמיד יהיו אנשים סביבך שיעבירו ביקורת, ילגלגו, ולא יתמכו בך.

2. אדם צריך להפעיל שיקול דעת ולא לסמוך רק על מה שאומרים לו אחרים.

3. חשוב שתחיה את חייך כמו שאתה מבין, בדרך שלך, ולא תחיה ותפעל כמו שאנשים אומרים לך.

מהו המשפט שבחרת? הסבר אותו בכתב.

פעילות 9

לפניך תמונות מהמשל

מהו הסדר הנכון של התמונות?

1

2

3

4

ענה בעל פה או בכתב.

- כיצד אתה היית נוהג לו היית האב?
- מי היה רוכב על החמור?

פעילות 10 - לשון

בסיפורים מופיעות מלים בצורות הסמיכות והשייכות, שניתן לפרק.
לדוגמה: רגלי החמור = הרגלים של החמור; חמורם = החמור שלהם;
פרקו את הסמיכויות הבאות לפי הדוגמה:

_____ = דְּעוֹתֵיהֶם
_____ = אָבִיךָ
_____ = בָּנוּ
_____ = רֶגְלָיו
_____ = חֲיִיךָ
_____ = זַעֲמָם
_____ = צִירֵי תְּנוּעָה
_____ = תּוֹשְׁבֵי הָעִיר

פעילות 11

קראו את הנוסח הנוסף – האב, הבן והחמור.

אבא, בן וחמור הגיעו לכפר. ראה אותם אחד האנשים וצעק לעברם:
"בשביל מה לכם חמור אם לא בשביל לרכוב עליו?"
טיפס האב ורכב על גבו של החמור. התלחשו האנשים: "איזה חוסר
התחשבות. הזקן רוכב על החמור ונותן לילד צעיר כל כך ללכת ברגל."
ירד האב מהחמור והרכיב את בנו. התלחשו האנשים: "איזה חוסר
התחשבות! הילד העצל רוכב על החמור ונותן לאביו הזקן ללכת ברגל!"
טיפס האב על החמור ושניהם, האב והילד, רכבו ביחד. הסתכלו האנשים,
ואמרו: "צער בעלי חיים!! מילא רק אחד היה רוכב על החמור אבל
שניים?!"

ירדו האב והבן מגב החמור, קשרו את רגליו למוט ונשאו את היצור
המסכן על הכתפיים. צחקו התושבים: "איזה חמורים!"

מוסר השכל: מי שמנסה לרצות את כולם סופו לנהוג בטיפשות.

א. מה הדומה והשונה בין שני הנוסח שלמדת לנוסח הזה?

1. בתגובות האנשים?

2. במוסר ההשכל?

פעילות 12

לפניך נוסח נוסף למשל

בנו של חכם זקן לא רצה לצאת מהבית. הוא חשב שהוא מכוער ופחד שכולם יצחקו עליו. אמר החכם הזקן לבנו: "לעולם אל תהיה מושפע ממה שאנשים אומרים! בוא איתי מחר לשוק, ואוכיח לך שאני צודק" למחרת, השכם בבוקר, קמו האב והבן ויצאו לדרך. החכם הזקן רכב על גב האתון, ובנו צעד לצידו. מיד כשהגיעו אל כיכר השוק, החלו האנשים שם להתלחש: "תראו את האיש הזה", אמרו זה לזה, "אין בליבו רחמים! הוא נח לו על גב האתון ומניח לבנו המסכן ללכת ברגל!" אמר החכם לבנו: "שמעת מה אמרו? זכור זאת היטב, ומחר נחזור אל השוק" למחרת, הגיעו החכם ובנו אל כיכר השוק, אבל הפעם ישב הבן על גב האתון והזקן צעד לצידו. "תראו את הילד הזה, חוצפן שכמותו!" אמרו הפעם כל האנשים בשוק, "הוא יושב לו בשקט ובשלווה על גב הבהמה, בעוד אביו הזקן והמסכן נאלץ לגרור את רגליו בתוך האבק. כמה עצוב!" "שמעת מה אמרו?" שאל האב את בנו. "זכור זאת היטב, ומחר נשוב אל השוק" ביום השלישי יצאו האב והבן מביתם אל השוק. הפעם הלכו שניהם על רגליהם והובילו בעקבותיהם את האתון. "תראו את המטומטמים האלה", לעגו להם מיד כל הסובבים, "הם הולכים ברגל, כאילו שאינם יודעים שחמורים נועדו לרכיבה!" "שמעת אותם, נכון?"

שאל החכם את בנו, "זכור כל מילה, ומחר נשוב אל השוק" למחרת, ביום הרביעי, רכבו שניהם – האב ובנו – על גב האתון. בכניסה לכיכר לא יכלו האנשים לעצור את זעמם: "בושה וחרפה! תראו את שניהם! אין בהם טיפת רחמים על הבהמה האומללה שלהם! אנשים רעים!" "שמעת מה אמרו?" שאל האב את בנו. "זכור זאת היטב, ומחר נשוב אל השוק" ביום החמישי הגיעו האב ובנו אל השוק, נושאים את האתון על גבם. "טיפשים!" התפוצצו הסוחרים בשוק מרוב צחוק, "תראו אותם! סוחבים את האתון על גבם במקום לרכוב עליה!" אז פנה החכם לבנו ואמר לו: "אתה רואה, בני, הנה ההוכחה שלא משנה מה תעשה, תמיד יהיו אנשים שידברו נגדך. לכן לעולם אל תחשוש מפני דעותיהם של אנשים אחרים, שכן אלה משתנות לפי מצב הרוח שלהם והדעה שלהם. במקום זאת, עשה תמיד את הטוב והישר בעיניך" (מתוך בא במייל)

<http://www.baba-mail.co.il/content.aspx?emailid=20226>

א. מה הדומה והשונה בין הנוסח שלמדת לנוסח הזה?

1. בתגובות האנשים?

2. במוסר ההשכל?

מבדק הצלחה רמה * * *

1. קרא את הקטע הבא של המשל וענה על השאלות.

ראה אותם אדם רביעי, לגלג עליהם ואמר:
"שלושה חמורים מהלכים זה בצד זה –
ואין אחד רוכב על השני!"

א. מה אמר להם האדם הרביעי? העתק את המשפט

ב. למי התכוון האדם הרביעי שאמר להם "שלושה חמורים".

1. לשלושה חמורים שהיו שם.

2. לאב ולשני חמורים.

3. לאב, לבן ולחמור.

פירוש מילה לגלג = הביע זלזול וחוסר הערכה, צחק בלעג.

ג. למה האדם הרביעי לגלג על האב ובנו

1. כי הוא חשב שהם חכמים.

2. כי הוא חשב שהם טיפשים.

3. כי הוא חשב שהם עשירים.

2. קרא את הקטע וענה

אמרו הבן והאב: "מה לעשות לצאת ידי הכול?"

הלכו שניהם ברגל –

ואת החמור הרכיבו על גביהם.

א. מי רכב על החמור בסוף הקטע? האב/הבן/אף אחד.

ב. סמן נכון/לא נכון

האב והבן רכבו שניהם על החמור. נכון/לא נכון

האב רכב על החמור. נכון/לא נכון

הבן רכב על החמור. נכון/לא נכון

האב והבן הרכיבו את החמור על גבם. נכון/לא נכון

3. לפניך משפטים המביעים את מוסר ההשכל מהמשל .

סמן איזה משפט הוא הנכון ביותר.

א. לא משנה מה תעשה, תמיד יהיו אנשים סביבך שיעבירו ביקורת, ילגלו, ולא יתמכו בך.

ב. אדם צריך לעשות תמיד מה שאומרים לו אחרים.

ג. אדם צריך להפעיל שיקול דעת הגיון ומחשבה ולחיות את חייו כמו שהוא מבין ולא לחיות ולפעול תמיד לפי מה שאנשים אחרים אומרים לו.

הסבר בקצרה את המשפט שסימנת.

4. **פירוש המשפט לצאת ידי הכול** : לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים.

סמן את התשובה הנכונה – כן / לא

1. האם הצליחו האב והבן שכולם יהיו מרוצים? כן / לא.

2. האם הפתרון בו הם הרכיבו את החמור על גבם פתר את הבעיה? כן / לא.

3. האם לדעתך, האב והבן היו מרוצים מהפתרון? כן / לא.

5. מילה ופירושה

העברת קו בין המילה לפירוש המתאים לה.

מילה	מילה ופירושה
חס	צעיר
לגלג	ריחם
רך	לעשות פעולה שכולם יהיו מרוצים. לְמַלֵּא חוֹבָה כְּלָפִי הַכּוֹל.
אכזר	רשע, חסר רחמים, אין לו לב.
לצאת ידי הכול	הביע זלזול וחוסר הערכה, צחק בלעג.

6. כתוב משפט עם אחת המילים שבטבלה.

7. כתוב מה מצחיק או מוזר בתמונה ?

בהצלחה !